

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟ: Έκκληση Μητροπολίτη Κίτρους προς τον Αρχιεπίσκοπο για τις Ανώτατες Εκκλησιαστικές Ακαδημίες

[/ Ορθοδοξία· Διεθνές Πρακτορείο Εκκλησιαστικών Ειδήσεων](#)

Οι πρόσφατες εξελίξεις σχετικά με το μέλλον της Ανώτατης Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης, την οποία υπηρετώ για περισσότερο από μια εικοσιπενταετία -την τελευταία πενταετία ως Πρόεδρος του Ακαδημαϊκού Συμβουλίου της Ανώτατης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Θεσσαλονίκης (ΑΕΑΘ)- με ωθούν στην ανάγκη να δημοσιοποιήσω κάποια δεδομένα που αφορούν στην Εκκλησία και την Πολιτεία χωρίς φόβο και χωρίς πάθος. Ταυτόχρονα, υπάρχει μεγάλη ανάγκη να ευαισθητοποιηθεί και η κοινή γνώμη (η οποία τις ημέρες αυτές έχει γίνει αποδέκτης πολλών δημοσιευμάτων), επειδή το θέμα των ΑΕΑ εν τέλει αφορά στο ζήτημα τί επιπέδου στελέχη της Εκκλησίας μέσα στις ενορίες θέλουμε (ιερείς, ιεροφάλτες και διαχειριστές-συντηρητές εκκλησιαστικών κειμηλίων). Το θέμα δεν είναι στενά συντεχνιακό, καθώς οι πολιτικές σε σχέση με τα θρησκευόμενα υλοποιούν επιταγές του Συντάγματος και οδηγούν μέσω της ισονομίας στην κοινωνική ειρήνη και την εθνική συνοχή.

Κάθε χώρα έχει τη δική της ιστορία, πολιτισμό και χαρακτηριστικά, τα οποία κανείς δεν μπορεί να αγνοεί, όταν σχεδιάζει πολιτικές. Η Ελλάδα είναι μια ορθόδοξη χριστιανική χώρα. Οι Χριστιανοί Ορθόδοξοι είμαστε το μεγαλύτερο ποσοστό του θρησκευόμενου ελληνικού λαού, γεγονός που δεν μπορεί να αγνοηθεί, αλλά να οδηγήσει σε αगाστή συνεργασία Πολιτείας και Εκκλησίας. Κοινωνική ειρήνη μπορεί να υπάρξει μόνο σε ένα περιβάλλον το οποίο θα εγγυάται τη θρησκευτική ελευθερία-ισονομία όλων, χωρίς διαχωρισμούς φυλετικούς, θρησκευτικούς ή κοινωνικούς. Ωστόσο, πολλοί συμπολίτες μας και οργανώσεις αγνοούν συστηματικά την Ορθόδοξη Εκκλησία και τους Ορθόδοξους Χριστιανούς και αυτή η «αγνόηση καλλιεργεί την αντίληψη ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα δεν αφορούν την πλειοψηφία της χώρας αλλά μόνο τις εκάστοτε μειοψηφίες και μάλιστα σε αντιπαράθεση με την πλειοψηφία» (σελ. 6 του εισαγωγικού σημειώματος του Γενικού Γραμματέα Θρησκευμάτων κ. Γ. Καλαντζή, στην Έκθεση 2018 με τίτλο: «Περιστατικά εις βάρος χώρων θρησκευτικής σημασίας στην Ελλάδα»).

Τα τελευταία χρόνια παρέχεται η εντύπωση ότι με μια σειρά από μέτρα επιχειρείται η υποβάθμιση της εκκλησιαστικής εκπαίδευσης στο σύνολό της.

Αρχικά, συρρικνώθηκε σημαντικά η δευτεροβάθμια εκκλησιαστική εκπαίδευση. Με το τελευταίο σχέδιο νόμου (Απρίλιος 2021) στην ουσία -με τις απαγορευτικές προϋποθέσεις που τέθηκαν π.χ. με την καθιέρωση εισαγωγικών εξετάσεων στην πρώτη Γυμνασίου και Λυκείου και ελαχίστου ορίου 120 μαθητών ανά σχολική μονάδα- οδηγείται στην ολοκληρωτική της εξαφάνιση και μάλιστα με ευθύνη όχι της Πολιτείας αλλά των εκπαιδευτικών και των μαθητών, οι οποίοι όμως δεν έχουν καμία συμμετοχή στον σχεδιασμό.

Το ίδιο σχέδιο νόμου, αιφνιδιαστικά, πριν καν οριστεί ο αριθμός των εισακτέων για το ακαδ. έτος 2021-22 και προτού διαπιστωθούν οι καταστροφικές συνέπειες που θα έχει η θέσπιση της ελάχιστης βάσης εισαγωγής (ειδικά για τις σχολές τις εκκλησιαστικές, όπου οι μαθητές με χαμηλή βαθμολογία προέρχονται στη συντριπτική πλειονότητα από οικογένειες με χαμηλό εισόδημα, χωρίς δυνατότητες για φροντιστήρια και για ιδιωτική εκπαίδευση) προβλέπει και τον «εξορθολογισμό» της τριτοβάθμιας εκκλησιαστικής εκπαίδευσης. Αυτός συνίσταται κατ' αρχήν στο κλείσιμο των ΑΕΑ Θεσσαλονίκης και Ιωαννίνων, ή όπως ονομάστηκε «συγχώνευση μεταξύ των ΑΕΑ, όπου χρειαστεί» (μα αν είναι δυνατόν να συγχωνευθούν η Θεσσαλονίκη και τα Γιάννενα στην Αθήνα και την Κρήτη). Διερωτώμαι μάλιστα ποιος νους συνέλαβε ότι μπορούν εν ενεργεία καθηγητές και φοιτητές των ΑΕΑ της Βορείου Ελλάδος (Θεσσαλονίκης και Ιωαννίνων) να μεταφερθούν, σαν να είναι άψυχα αντικείμενα, στις ΑΕΑ Αθήνας και Κρήτης. Πώς είναι δυνατόν κληρικοί οικογενειάρχες από τη Θράκη, τη Μακεδονία και την Ήπειρο να φοιτούν στην Αθήνα ή στην Κρήτη; Βεβαίως, ο εργαστηριακός εξοπλισμός των 3.000.000 ευρώ από τις δημόσιες επενδύσεις του προγράμματος Διαχείρισης Εκκλησιαστικών Κειμηλίων (ΔΕΚ) της ΑΕΑΘ μπορεί να μεταφερθεί με δύο φορτηγά στην Αθήνα, π.χ. στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής (ΠΑΔΑ), όπως φημολογείται. Όμως, πώς είναι δυνατόν οι 230 περίπου πτυχιούχοι του ΔΕΚ της ΑΕΑΘ να υποχρεωθούν για πέμπτο έτος να παρακολουθήσουν μαθήματα συντήρησης στο ΠΑΔΑ, προκειμένου να αποκτήσουν τα επαγγελματικά τους δικαιώματα, σαν να ήταν οι τετραετείς σπουδές τους στην ΑΕΑΘ επιπέδου κατώτερου ενός ΙΕΚ, των οποίων μάλιστα οι απόφοιτοι έχουν κατοχυρωμένα επαγγελματικά δικαιώματα; Ας μην λησμονείται ότι οι παραπάνω πτυχιούχοι πριν από 15 χρόνια ήταν προστατευόμενα μέλη οικογενειών και σήμερα έχουν δικές τους οικογένειες και προστατεύουν αυτοί μέλη. Ο δημοσιονομικός «εξορθολογισμός» θα συνεχιστεί με την μετατροπή των άλλων δύο ΑΕΑ (Αθήνας και Κρήτης) σε μονομηματικές σχολές, που με βάση τα ευρωπαϊκά δεδομένα δεν μπορούν να υφίστανται στην Ανώτατη Εκπαίδευση.

Επομένως, δεν ισχύει ότι στις προθέσεις του Υπουργείου δεν είναι η κατάργηση των ΑΕΑ ως βαθμίδα εκπαίδευσης, αφού και εδώ στην τριτοβάθμια εκκλησιαστική

εκπαίδευση ο «εξ-ορθολογισμός» οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια στην εξ-αφάνιση.

Η δημιουργία των «Σχολών Μαθητείας Υποψηφίων Κληρικών» (ΣΜΥΚ) μεταλυκειακού επιπέδου δεν μπορεί ούτε να καταστεί η «καρδιά» του νέου συστήματος εκκλησιαστικής εκπαίδευσης ούτε να αντιστρέψει την εξαφάνιση της εκκλησιαστικής εκπαίδευσης στο σύνολό της (δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας), καθώς οι ΣΜΥΚ θα είναι αδιαβάθμητες δομές, διετούς διάρκειας, από τις οποίες θα αποφοιτούν κληρικοί μειωμένων προσόντων και ανάλογης μισθολογικής κατάταξης. Ως εκ τούτου, δεν μπορούν οι ΣΜΥΚ να είναι η «μεγάλη εικόνα», δηλαδή οι απόφοιτοί της να εκπροσωπούν τη θέση της Ελλάδας στην Ορθοδοξία, ούτε να σηκώσουν την ευθύνη και το βάρος της κοινωνικής και εθνικής συνοχής της πατρίδας μας, ιδίως σε περιόδους κρίσης, όπως αυτή που διανύουμε τώρα.

Επιπλέον, η πρόβλεψη για δύο ΣΜΥΚ στη Νότια Ελλάδα (Αθήνα και Χανιά) και μιας (Ιωάννινα) θνησιγενούς εξαρχής δομής, όπως η ίδια η Συνοδική Επιτροπή εκκλησιαστικής εκπαίδευσης και επιμορφώσεως του εφημεριακού κλήρου διαπιστώνει στην εισήγησή της προς την ΔΙΣ, θα αφήσει σε εποχές ιδιαίτερα κρίσιμες ολόκληρη την Βόρεια Ελλάδα (Ήπειρος, Μακεδονία-Άγιον Όρος, Θράκη και εν τινι μέτρω τη Θεσσαλία) χωρίς ίχνος δομών εκκλησιαστικής εκπαίδευσης, η οποία, με το πρόσχημα της αναβάθμισης, θα αφομοιωθεί στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα από τη γενική εκπαίδευση που θα σημάνει εν τέλει και την αποκοπή από την Εκκλησία.

Την ίδια εποχή που αυτά συμβαίνουν στην εκκλησιαστική εκπαίδευση, υπάρχει μια εκπληκτική άνθηση πρωτοβουλιών της Πολιτείας, με την αποδοχή ή την ανοχή της Εκκλησίας, για την αντιμετώπιση των αναγκών εκπαίδευσής των μουσουλμάνων συμπολιτών μας. Δηλαδή ιδρύεται εισαγωγική κατεύθυνση μουσουλμανικών σπουδών εντός του τμήματος θεολογίας της θεολογικής σχολής ΑΠΘ, οι μουσουλμάνοι υποψήφιοι φοιτητές, έχοντας από δεκαετίες κατακτήσει την ένταξή τους σε ειδική κατηγορία, τώρα εξαιρούνται και από την ελάχιστη βάση εισαγωγής, ενώ η Πολιτεία προκηρύσσει τα τελευταία πέντε χρόνια 120 θέσεις ετησίως ιεροδιδασκάλων, σαν να εντάσσονται μόνον οι ανώτατες μουσουλμανικές σπουδές και τα μουσουλμανικά ιεροσπουδαστήρια στην εθνική πολιτική.

Η επιβεβλημένη αυτή μέριμνα της Πολιτείας για το ελληνικό μουσουλμανικό στοιχείο, το οποίο οι στατιστικές το ορίζουν στο 3% του πληθυσμού, δεν επιδεικνύεται αναλόγως για το ελληνικό χριστιανικό ορθόδοξο στοιχείο, το οποίο οι στατιστικές ορίζουν στο μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού. Για να υπάρξει λοιπόν η ισονομία, όπως αναφέρθηκε στην αρχή του παρόντος, θα πρέπει αντίστοιχη μέριμνα να επιδειχθεί από την πλευρά της Πολιτείας και για την ανώτατη εκκλησιαστική εκπαίδευση. Ας σημειωθεί ότι η θεολογική εκπαίδευση

στην πατρίδα μας εξυπηρετεί πρωτίστως άλλους πλην των σκοπών μιας εκκλησιαστικής εκπαίδευσης, πράγμα το οποίο εύκολα κανείς διαπιστώνει με την αλλαγή των ονομασιών των παλαιών ποιμαντικών σε τμήματα Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας (ΕΚΠΑ) και Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού (ΑΠΘ). Οι ΑΕΑ όμως που ιδρύθηκαν για την Εκκλησία και υπηρετούν τους σκοπούς της, αντίθετα με όσα διαδίδονται, έχουν στελεχωθεί τελευταία με ικανό προσωπικό (διδασκτικό, ειδικό διδακτικό, διοικητικό και βοηθητικό), λειτουργούν σε αξιόλογες κτιριακές υποδομές, έχουν αποκτήσει σημαντικό εργαστηριακό εξοπλισμό, διοργανώνουν Διατμηματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών σε συνεργασία με Πανεπιστήμια, ανοίγονται προς τον διεθνή εκπαιδευτικό χώρο (προγράμματα Erasmus+) και από τους πτυχιούχους τους, οι οποίοι στελεχώνουν επαξίως Μητροπόλεις της Εκκλησίας της Ελλάδος, του Οικουμενικού Πατριαρχείου και των Πρεσβυγενών Πατριαρχείων και εν γένει του Εξωτερικού, προήλθαν ακόμη και ιεράρχες της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Επιπλέον, η από πλευράς Πολιτείας συστηματική υποβάθμιση των ΑΕΑ φαίνεται από την φθίνουσα πορεία του αριθμού των εισακτέων που η ίδια η Πολιτεία εγκρίνει στα προγράμματα σπουδών των ΑΕΑ, από την επιβολή της ελάχιστης βάσης εισαγωγής στην ανώτατη εκκλησιαστική εκπαίδευση και από τον αιφνιδιασμό της Συνόδου της Ιεραρχίας της Εκκλησίας της Ελλάδος, η οποία, πριν προλάβει να εκφράσει γνώμη, όπως ζητήθηκε από την ΔΙΣ, θα κληθεί να αποδεχθεί μια de facto κατάσταση, τετελεσμένα δηλαδή που η Πολιτεία από μόνη της, χωρίς τη συναίνεση της Εκκλησίας, θα έχει δημιουργήσει με την εφαρμογή από εφέτος της ελάχιστης βάσης εισαγωγής.

Η Εκκλησία της Ελλάδος (έγγραφα ΔΙΣ 610/13.2.2018 και 4512/8.10.2018 και 4068/7.10.2020) έχει υποβάλει προτάσεις προς την Πολιτεία για την στέρηση και την αναβάθμιση-ακαδημαϊκή εξέλιξη των ΑΕΑ και ιδίως για την απόκτηση των επαγγελματικών δικαιωμάτων των δευτέρων προγραμμάτων σπουδών των ΑΕΑ «την τροποποίηση της παρ. 4 του άρθρου 17 του ν. 3432/2006, ώστε να αποκτήσουν οι απόφοιτοι των ως άνω Ακαδημιών την δυνατότητα ευρέσεως εργασίας πέρα των Νομικών Προσώπων της Εκκλησίας, των οποίων τα περιθώρια ούτως ή άλλως είναι περιορισμένα. Άλλωστε, στο επικρατούν καθεστώς της ελεύθερας αγοράς και στο πλαίσιο των σημαντικών αλλαγών οι οποίες έχουν επέλθει το μεσολαβήσαν διάστημα, θεωρούμε ότι η διάταξη αυτή χρήζει επικαιροποιήσεως».

Η Πολιτεία (αρ. 5, παρ. 2 του ν. 3432/2006) ήταν η μόνη αρμόδια για τη χορήγηση στους πτυχιούχους των δευτέρων προγραμμάτων σπουδών των ΑΕΑ (ΔΕΚ και ΕΜΨΤ) της μισθολογικής βαθμίδας και κάθε άλλης σχετικής λεπτομέρειας, αλλά δεν ολοκλήρωσε μέχρι σήμερα τη σχετική διαδικασία. Από τις προτάσεις αυτές

ουδόλως συνάγεται ότι η Εκκλησία της Ελλάδος ζήτησε στο πλαίσιο ενός εξ-ορθολογισμού την εξ-αφάνιση της τριτοβάθμιας εκκλησιαστικής της εκπαίδευσης και ιδίως από τη Βόρεια Ελλάδα, στην οποία άλλωστε υφίστανται και οι επαρχίες του Οικουμενικού Πατριαρχείου, οι λεγόμενες των «Νέων Χωρών». Γνωρίζει από την εμπειρία της πολύ καλά η Εκκλησία στους αιώνες της τουρκοκρατίας, η οποία στη Βόρεια Ελλάδα λόγω της γεωγραφικής θέσης της στα σύνορα (σήμερα συνορεύει με την Αλβανία, Βόρεια Μακεδονία, Βουλγαρία και Τουρκία) διήρκεσε άλλον έναν αιώνα, αλλά και στην περίοδο του ελεύθερου ελληνικού κράτους -και σε αυτό συμφωνεί διαχρονικά η Πολιτεία- ότι αυτού του είδους (εκκλησιαστική) και επιπέδου (τριτοβάθμιας) η εκπαίδευση έχει συνεισφέρει σημαντικά στην κοινωνική και την εθνική συνοχή.

Την προσφορά αυτή της Ορθόδοξης Εκκλησίας στην παλιγγενεσία του έθνους μας ανέδειξε την τελευταία δεκαετία η ειδική συνοδική επιτροπή πολιτιστικής ταυτότητας και εφέτος αποδεικνύεται από τη μεγάλη διαδικτυακή συμμετοχή στο πρόγραμμα συνοδικών και περιφερειακών εκδηλώσεων της Εκκλησίας της Ελλάδος με το σύνθημα «Μάχου υπέρ πίστεως και πατρίδος» για τα 200 χρόνια από την ελληνική επανάσταση (1821-2021). Επομένως, η διατήρηση και ενίσχυση της διαβαθμισμένης εκκλησιαστικής εκπαίδευσης στο σύνολό της (δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια) είναι επιβεβλημένη για την Ορθόδοξη Εκκλησία της πλειοψηφίας του ελληνικού λαού στην ευαίσθητη περιοχή της Βόρειας Ελλάδας και δεν είναι δυνατόν να οδηγηθούν στη βαθμιαία συρρίκνωση και τη συγχώνευση-κατάργηση τα τρία εκκλησιαστικά Γυμνάσια-Λύκεια (Ιωαννίνων, Θεσσαλονίκης και Ξάνθης) και οι δύο ΑΕΑ (Ιωαννίνων και Θεσσαλονίκης).

Η αναβάθμιση της εκκλησιαστικής εκπαίδευσης στη Βόρεια Ελλάδα είναι αναγκαία και για έναν επιπλέον λόγο: Η Εκκλησία, για την ευαίσθητη περιοχή της Δυτικής Θράκης στη Βόρεια Ελλάδα, με απόφασή της που ελήφθη το 1999, όταν ήταν στην ηγεσία της ο μακαριστός Αρχιεπίσκοπος κυρός Χριστόδουλος, και η οποία συνεχίζεται από τον Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο κ. Ιερώνυμο Β΄, χορηγεί το επίδομα των τριτέκνων χριστιανικών οικογενειών της Θράκης. Από τις οικογένειες αυτές, τριτέκνων και πολυτέκνων, προέρχεται ένα πολύ μεγάλο ποσοστό παιδιών που προσέρχονται στην εκκλησιαστική εκπαίδευση και σε ιερατικές οικογένειες εμφανίζεται περισσότερο το φαινόμενο να είναι τρίτεκνοι και πολύτεκνοι. Επομένως, είναι και αυτό κάτι που πρέπει να προσεχθεί ιδιαιτέρως από την Εκκλησία και την Πολιτεία, εν όψει του σοβαρού δημογραφικού προβλήματος που αντιμετωπίζει η χώρα μας για την κοινωνική και εθνική συνοχή της, ιδίως τα τελευταία χρόνια με την εισροή μεγάλου κύματος μεταναστών άλλου θρησκευόμενου, οι οποίες οφείλουν να συμβάλουν στην αναβαθμισμένη εκκλησιαστική εκπαίδευση των παιδιών των τριτέκνων και πολυτέκνων

χριστιανικών οικογενειών της Θράκης και εν γένει της Βόρειας Ελλάδας.

Η Εκκλησία και η Πολιτεία διαλέγονται διαχρονικά για τα μεγάλα ζητήματα της πορείας του έθνους και συνδιαμορφώνουν, ως ένα βαθμό, τις προτεραιότητες και τις επιλογές της κρατικής πολιτικής σε μια σειρά ζητημάτων κοινού ενδιαφέροντος. Ένα από τα σοβαρά ζητήματα που διαχρονικά, από την ίδρυση του ελληνικού Κράτους μέχρι τις μέρες μας, απασχολεί την Εκκλησία είναι η εκκλησιαστική εκπαίδευση, ώστε να μπορέσει να αναπτύξει ελεύθερα το ποιμαντικό της έργο προς όφελος των πιστών, που ταυτόχρονα όμως είναι και πολίτες του Κράτους.

Γι' αυτό η Εκκλησία θέλει όχι απλώς επιμορφωμένους αλλά μορφωμένους και αμειβόμενους κατηγορίας ΠΕ κληρικούς που δεν θα έχουν ήθος και φρόνημα δουλικό αλλά εκκλησιαστικό και, βλέποντας στον κάθε «Άλλον» την εικόνα του Χριστού, θα επιτελούν το ποιμαντικό έργο τους. Ο στόχος αυτός είναι αδύνατον να υπηρετηθεί μόνον από τα ΣΜΥΚ, που δεν μπορούν να καλύψουν τις σύγχρονες ανάγκες, ακριβώς επειδή με αυτές τις μεταλυκειακές αδιαβάθμητες δομές τα εφόδια, μορφωτικά και οικονομικά, των κληρικών θα είναι πενιχρά. Αντιθέτως, η διατήρηση και αναβάθμιση των ΑΕΑ, σύμφωνα με τα παραπάνω, αποτελεί επιτακτική επιθυμία της Εκκλησίας και ανάγκη της κοινωνίας, εφόσον με αυτές θα υπηρετηθεί ο κοινός στόχος Εκκλησίας και Πολιτείας για την κοινωνική και εθνική συνοχή.

Από το 2006 που ιδρύθηκαν οι ΑΕΑ, η Εκκλησία περιμένει από την Πολιτεία να πράξει το καθήκον της, όπως πολύ σωστά έχει πράξει και για την αντίστοιχη εκπαίδευση των μουσουλμάνων συμπολιτών μας αλλά και για τις άλλες ανώτατες σχολές, τις στρατιωτικές και τα λοιπά ΑΕΙ. Η Εκκλησία, έχοντας την ηθική υποχρέωση, επισήμανε επανειλημμένα στην Πολιτεία τις νομικές υποχρεώσεις της ειδικώς έναντι των ΑΕΑ, τις οποίες η Εκκλησία ουδέποτε απαξίωσε, αντιθέτως τις στελέχωσε με προέδρους Μητροπολίτες της, με καθηγητές κληρικούς και Μητροπολίτες της, όπως και στο ανώτατο όργανο διοίκησης των ΑΕΑ, που είναι το επταμελές Ανώτατο Επιστημονικό Συμβούλιο (σήμερα δύο μόνο μέλη είναι λαϊκοί), ακριβώς επειδή οι ΑΕΑ εξυπηρετούν ένα σπουδαίο όραμα. Ως Μητροπολίτης της Εκκλησίας, Συνοδικός και Πρόεδρος της ΑΕΑΘ συνομίλησα επανειλημμένα με μέλη και του ΑΕΣ, που με ενημέρωσαν ότι αιφνιδιάστηκαν, διότι δεν είχαν ιδέα για το σχέδιο νόμου κατάργησης των δύο ΑΕΑ, για τις οποίες θα καλούνταν θεσμικά να βρουν ως υπεύθυνοι λύσεις για ένα σχέδιο νόμου στο οποίο δεν είχαν καμία συμμετοχή. Έχουμε λοιπόν οι Μητροπολίτες από κοινού διαπιστώσει τα εξής: Επί 15 χρόνια η Πολιτεία, παρότι άλλαξαν οι Κυβερνήσεις και οι Υπουργοί Παιδείας και Θρησκευμάτων, αμέλησε να εκδώσει τα προβλεπόμενα από τον ιδρυτικό ν.

3432/2006 προεδρικά διατάγματα για να εξελιχθούν οι ΑΕΑ. Ενδεικτικά αναφέρουμε τον Ενιαίο Κανονισμό, τα επαγγελματικά δικαιώματα, τη μισθολογική κατάταξη των αποφοίτων ως ΠΕ και την απρόσκοπτη χρηματοδότηση της εστίας εκκλησιαστικής εκπαίδευσης για την πραγμάτωση των σκοπών λειτουργίας της. Εν τέλει, η Εκκλησία ζήτησε από την Πολιτεία την διατήρηση και αναβάθμιση των ΑΕΑ (έγγραφο ΔΙΣ αρ. πρωτ. 610/13.2.2018).

Είναι γεγονός ότι βιώνουμε δύσκολες ημέρες με την κατάφωρη σχετικοποίηση και περιθωριοποίηση των αιώνιων διαχρονικών αληθειών της ορθόδοξου πίστεώς μας, και έχουμε ανάγκη από μία υπεύθυνη, επιστημονική και αναβαθμισμένη ανώτατου επιπέδου εκκλησιαστική παιδεία και στάση, που θα συμβάλλει στη διατήρηση των συνεκτικών δεσμών της κοινωνίας μας. Μέσα σε αυτόν τον ορυμαγδό γεγονότων που γκρεμίζουν τους βασικούς πυλώνες αυτού του τόπου, την οικογένεια, τη θρησκεία και την πατρίδα, όλα αυτά δηλαδή που κράτησαν ενωμένους τους Έλληνες σε δύσκολους καιρούς, δεν είναι η κατάλληλη ώρα για δημοσιονομικό εξορθολογισμό με το κλείσιμο των ΑΕΑ, αρχής γενομένης από τις ΑΕΑ της Βόρειας Ελλάδος. Οι Ακαδημίες είναι κοιτίδα Ορθοδοξίας, καταφυγή της νεολαίας, η απάντηση σε πνευματικές αναζητήσεις και τροφός της Εκκλησίας μας. Οφείλουμε να έχουμε αραγές μέτωπο με την Εκκλησία απέναντι σε όποιον πάει να αποδομήσει ό,τι από αιώνες έχει κτιστεί και είναι ό,τι τελευταίο έχει απομείνει. Την ίδια ώρα που στην Κωνσταντινούπολη η Αγία Σοφία έχει μετατραπεί σε τζαμί, στη Ρουμανία ιδρύεται ανώτατη εκκλησιαστική εκπαίδευση και στην Αλβανία στήνεται διαβαθμισμένη εκκλησιαστική εκπαίδευση, δεν έχουμε δικαίωμα να αποδεχόμαστε μένοντας σιωπηλοί την κατάργηση της ανώτατης εκκλησιαστικής εκπαίδευσης στο όνομα της αναβάθμισής της. Είναι ευθύνη μας να διατηρήσουμε τα κεκτημένα μας, διότι εύκολα γκρεμίζεις δύσκολα ξανακτίζεις και θα κριθούμε όλοι στην ιστορία από τις αποφάσεις μας.

Μεταφέροντας τη γνώμη πολλών συναδέλφων μου Μητροπολιτών της Ιεραρχίας, κάνω έκκληση όχι μόνο να μην σημειωθεί καμίας μορφής συρρίκνωση στη Βόρεια Ελλάδα αλλά να σταματήσει η περαιτέρω συρρίκνωση της εκκλησιαστικής εκπαίδευσης στο σύνολό της. Αυτό θα συμβεί αναπόφευκτα, αν και όποτε έρθει η ώρα του χωρισμού της Εκκλησίας από την Πολιτεία, γεγονός που θα σημαίνει την μείωση του θρησκευόμενου ποσοστού Ορθόδοξων του ελληνικού λαού. Κατά τη γνώμη μου, όσο το ποσοστό αυτό αποτελεί την πλειοψηφία, τον χωρισμό αυτόν η κοινωνία δεν είναι ώριμη ούτε πολιτισμικά ούτε εθνικά να τον αποδεχθεί, επειδή πραγματικά δεν έχει απομακρυνθεί από την Ορθόδοξη Εκκλησία. Είμαι επιπλέον σε θέση να γνωρίζω πολύ καλά ότι η Ορθόδοξη Εκκλησία στη Βόρεια Ελλάδα (Ήπειρος, Μακεδονία - Άγιον Όρος- και Θράκη) εκπροσωπεί και συνέχει κοινωνικά και εθνικά πολύ μεγάλο μέρος του ελληνικού λαού, ίσως και λόγω της αίσθησης

ότι βρισκόμαστε στα σύνορα της πατρίδας μας με άλλα κράτη. Για τους λόγους αυτούς θεωρώ ότι είναι απολύτως αναγκαία η διατήρηση κάθε βαθμίδας εκκλησιαστικής εκπαίδευσης και στη Βόρεια Ελλάδα.

Το παρόν κείμενο εστιάζει στη σπουδαιότητα του θεσμού της ανώτατης εκκλησιαστικής εκπαίδευσης, ήτοι όλων των ΑΕΑ, και όχι μόνο στο έργο της ΑΕΑΘ για το οποίο ενδεικτικά αναφέρεται ότι στην πατρίδα μας στελεχώνει τουλάχιστον 26 Μητροπόλεις της Μακεδονίας και της Θράκης, δηλαδή το 1/3 των εν ενεργεία Μητροπόλεων της Εκκλησίας της Ελλάδος. Το έργο αυτό, υπό τη σκέπη του Παναγιωτάτου Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης κ. Ανθίμου - προέδρου της περιφερειακής εστίας εκκλησιαστικής εκπαίδευσης, έχουν γνωρίσει κατά τις επισκέψεις τους στη Σχολή εκ μέρους της Εκκλησίας, ο ιδρυτής του θεσμού μακαριστός Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κυρός Χριστόδουλος, ο Παναγιώτατος Οικουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαίος και ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερώνυμος Β΄, οι οποίοι το 2013 έχουν συμμετάσχει στα εγκαίνια των εργαστηρίων της, καθώς και ο Πατριάρχης Αλεξανδρείας κ. Θεόδωρος Β΄ και πλειάδα Μητροπολιτών της Εκκλησίας της Ελλάδος και εκ μέρους της Πολιτείας οι Υπουργοί Μακεδονίας - Θράκης, ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, ο Γενικός Γραμματέας Θρησκευμάτων και πλειάδα ημεδαπών και αλλοδαπών ορθόδοξων Μητροπολιτών και Επισκόπων. Ενδεικτικά μόνο σημειώνεται ότι η ΑΕΑΘ βρίσκεται πιο κοντά γεωγραφικά στις ομόδοξες Εκκλησίες των χωρών της βαλκανικής χερσονήσου και στο Άγιον Όρος, το οποίο στελεχώνει με φοιτητές της ως μοναχούς αλλά και ως διαχειριστές (συντηρητές) εκκλησιαστικών κειμηλίων, και ότι κατά την 15ετή λειτουργία της έχουν αποφοιτήσει από αυτήν περίπου 500 ιερείς, οι οποίοι υπηρετούν τόσο την Εκκλησία της Ελλάδος όσο και τις απανταχού Ορθόδοξες Εκκλησίες. Μεταξύ των αποφοίτων συγκαταλέγονται οι Μητροπολίτες Ελασσώνος Χαρίτων και Τρίκκης Χρυσόστομος και οι Επίσκοποι Δαφνουσίας Σμάραγδος (Κωνσταντινούπολη) και Μελιτηνής Μάξιμος (Γαλλία), Πατάρων Αθηναγόρας (Καναδάς) και Μυρίνης Αθηναγόρας (Κολομβία).

Για τους παραπάνω λόγους, αιτούμαστε:

1) Να παύσει επιτέλους η κατασκευασμένη φημολογία για την συγχώνευση-κατάργηση των ΑΕΑ, που αποτρέπει τους υποψηφίους να τις δηλώσουν στο μηχανογραφικό δελτίο, ιδιαίτερα στη Βόρεια Ελλάδα.

2) Να παύσει η διαρκής αμφισβήτηση των Προγραμμάτων ΔΕΚ των ΑΕΑ που παρέχουν σπουδές επιπέδου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (δηλ. διαφορετικού επιπέδου από προγράμματα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης Διά Βίου

Μάθησης & Νεολαίας, που είναι διετούς φοιτήσεως) απαραίτητες για τη συντήρηση των υψηλής λατρευτικής και ιστορικής αξίας αγιογραφιών, εκκλησιαστικών κειμηλίων, κ.λ.π.. Η Εκκλησία έδειξε εγγράφως και επανειλημμένα ενδιαφέρον για την απόκτηση των επαγγελματικών δικαιωμάτων των αποφοίτων των προγραμμάτων ΔΕΚ και ουδείς μπορεί να το αμφισβητήσει και να μην το λάβει σοβαρά υπόψη. Σε ό,τι αφορά το **ΔΕΚ της ΑΕΑ Θεσσαλονίκης** αυτό χαίρει αποδοχής και εκτίμησης από τη διεθνή και εθνική επιστημονική κοινότητα, συνδιοργανώνει σε συνεργασία με τα Τμήματα Χημείας, Φυσικής και Γεωλογίας του Α.Π.Θ. Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών (Φ.Ε.Κ. 2669/τ.Β' /6-7-2018) και έχει αναπτύξει πολύπλευρες συνεργασίες με Ιερούς Ναούς και Ιερές Μονές της Ελλάδος.

3) Να αυξηθεί ο αριθμός των εισακτέων στις ΑΕΑ και ιδιαίτερα στην ΑΕΑΘ, η οποία τα τελευταία χρόνια έχει υποστεί αναιτίως τη μεγαλύτερη μείωση (όσες φορές κατά την πενταετία της προεδρίας μου στην ΑΕΑΘ και αν έχω εγγράφως παρακαλέσει για την άρση της αδικίας αυτής ουδέποτε υπουργός, πλην του κ. Νίκου Φίλη, με δέχθηκε και ουδέποτε έλαβα κάποια απάντηση).

4) Να εφαρμοστεί η απόφαση της ΔΙΣ (αρ. πρωτ. 610/13.2.2018) που ζητούσε αναβάθμιση, δηλ. τη μετεξέλιξη των ΑΕΑ σε Πανεπιστήμια. Σύμφωνα με αυτή την απόφαση:

i. Να ενταχθούν οι ΑΕΑ στο νόμο 4485/2017, ώστε αυτές να επανέλθουν στην οικογένεια των ΑΕΙ, όπου φυσιολογικά ανήκουν.

ii. Τα προγράμματα σπουδών των ΑΕΑ να εξελιχθούν σε πενταετή, δηλαδή να χορηγούν τίτλο master ακολουθώντας πιστά την ευρωπαϊκή νομοθεσία για πενταετείς σπουδές στην Ανώτατη Εκπαίδευση. Άλλωστε, αναβάθμιση με κατάργηση τριτοβάθμιας εκκλησιαστικής (τετραετούς φοιτήσεως) εκπαίδευσης και αντικατάστασής της από αδιαβάθμητες μεταλυκειακές δομές (διετούς φοιτήσεως) δεν νοείται.

iii. Το εκπαιδευτικό προσωπικό των ΑΕΑ να μετονομαστεί από Διδακτικό Προσωπικό (Δ.Π.) σε Διδακτικό και Ερευνητικό Προσωπικό (Δ.Ε.Π.), τίτλος που επί του παρόντος αποδίδεται στο εκπαιδευτικό προσωπικό όλων των ιδρυμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της χώρας πλην των ΑΕΑ.

iv. Να ενταχθούν οι ΑΕΑ στο πληροφοριακό σύστημα ΑΠΕΛΛΑ στο οποίο περιλαμβάνονται όλα τα ιδρύματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, πλην βέβαια των ΑΕΑ.

v. Να προσφερθούν νέες οργανικές θέσεις για την πρόσληψη Διδακτικού (&

Ερευνητικού) Προσωπικού, κατά προτεραιότητα για τις ανάγκες των δευτέρων προγραμμάτων των ΑΕΑ (ΔΕΚ και ΕΜΨΤ).

5) Λόγω του σοβαρού προβλήματος της πανδημίας του κορωνοϊού (εξαιτίας του οποίου έχουν κλείσει για μεγάλο χρόνο οι εκκλησίες και οι εκκλησιαστικές Ακαδημίες), των συνοπτικών διαδικασιών (τηλεδιασκέψεις) που επιβλήθηκαν αλλά και της δυσχερούς περιόδου που θα επακολουθήσει, **να μην εφαρμοσθεί τουλάχιστον από εφέτος η ελάχιστη βάση εισαγωγής για όλες τις σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.** Άλλωστε, προέχει για την Εκκλησία να συζητηθεί διεξοδικά το θέμα της εκκλησιαστικής εκπαίδευσης στη Σύνοδο της Ιεραρχίας του προσεχούς Οκτωβρίου, ευελπιστώ χωρίς τηλεδιάσκεψη και χωρίς να έχει δεχθεί τελεσίγραφα και να έχει έλθει προ τετελεσμένων γεγονότων για τις ΑΕΑ.

6) **Να παραμείνουν σε μια ορθολογική γεωγραφική κατανομή όλα τα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκκλησιαστικής εκπαίδευσης,** που αποτελούν τη βάση της εκκλησιαστικής εκπαίδευσης και τροφοδοτούν πρωτίστως αυτά με φοιτητές τις ΑΕΑ.

7) **Να σχεδιάσει το ΑΕΣ τη στρατηγική της Εκκλησίας και της Πολιτείας για τις ΑΕΑ, καλώντας εκπροσώπους των ΑΕΑ** σε εποικοδομητικό διάλογο, κάτι που ουδέποτε μέχρι σήμερα συνέβη, και κατόπιν οι προτάσεις του να συζητηθούν και να εγκριθούν από τη Σύνοδο της Ιεραρχίας της Εκκλησίας, η οποία θα τις επιστρέψει στο ΑΕΣ για να τις υλοποιήσει.

Διερρωτώμαι και εγώ με πολλούς άλλους συναδέλφους μου Μητροπολίτες, καθηγητές, κληρικούς και λαϊκούς, τι άραγε θα σκεφθούν οι ορθόδοξοι λαοί των Βαλκανίων και ασφαλώς οι Προκαθήμενοι των Εκκλησιών τους, όταν αντιληφθούν ότι η Ελληνική Πολιτεία με την ανοχή, την άγνοια, την μακροθυμία ή ακόμη και τον εκβιασμό της πάντοτε διαλλακτικής Ελληνικής Ορθόδοξης Εκκλησίας και των Επιτροπών της αποσυνθέτει την εκκλησιαστική εκπαίδευσή της μετά από 200 χρόνια ελεύθερου ελληνορθόδοξου βίου και μάλιστα στην επέτειό του το 2021;

Τη στιγμή που σε όλον τον κόσμο η Ορθόδοξη Εκκλησία αγωνίζεται να δημιουργήσει σχολές ιερατικές - εκκλησιαστικές, δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, αναγνωρισμένες από το Δημόσιο και εποπτευόμενες πνευματικά από την Εκκλησία και τη στιγμή που υπάρχουν άφθονα παραδείγματα πανεπιστημίων που συνδέονται με εκκλησιαστικούς εκπαιδευτικούς φορείς, χρειάζεται να είμαστε πολύ προσεκτικοί σε τέτοιες σημαντικές αποφάσεις. Εάν για μια ακόμη φορά η Πολιτεία κωφεύσει ή ακόμη χειρότερα προχωρήσει από μόνη της σε ενέργειες κατεδάφισης της εκκλησιαστικής εκπαίδευσης την εποχή του κορωνοϊού με συνοπτικές διαδικασίες -μέσω τηλεδιασκέψεων- χωρίς ακριβή γνώση

των νομοσχεδίων και των επιπτώσεών τους για την Εκκλησία και την κοινωνική και εθνική συνοχή μακροπρόθεσμα, δεν μπορεί διαφορετικά παρά να θεωρηθεί ευθεία προσβολή του κύρους, πρόκληση και επίθεση κατά της Ορθόδοξης Εκκλησίας και της πλειοψηφίας του πληθυσμού της χώρας που είναι μέλη της.

Δεν είναι λοιπόν δείγμα σωφροσύνης η Πολιτεία να προχωρήσει για τα θέματα της εκκλησιαστικής εκπαίδευσης, αν δεν δώσει την τελική έγκριση η διοικούσα Εκκλησία, δηλαδή το μόνο αρμόδιο θεσμικά ανώτερο όργανό της, που είναι η Σύνοδος της Ιεραρχίας, στην οποία και το θέμα έχει παραπεμφθεί. Είμαστε απόλυτα πεπεισμένοι ότι η Σύνοδος της Ιεραρχίας ουδέποτε θα επιτρέψει την υποβάθμιση και εξαφάνιση των τεσσάρων Ανώτατων Εκκλησιαστικών Ακαδημιών, ιδιαίτερα δε στην περίπτωση που επιχειρηθεί να απογυμνωθεί από την ανώτατη εκκλησιαστική εκπαίδευση ολόκληρη η Βόρεια Ελλάδα.

Παρακαλώ για τις ενέργειες των αρχόντων και ιθυνόντων, ώστε να παύσει η κάθε είδους συρρίκνωση, διότι διαφορετικά θα μείνει στην Ιστορία αλησμόνητο το γκρέμισμα της εκκλησιαστικής εκπαίδευσης, για την οποία έχω εργασθεί με όλες μου τις δυνάμεις και πιστεύω ακράδαντα, όπως και πολλοί άλλοι συνάδελφοί μου Μητροπολίτες, στη συμβολή της για την κοινωνική και εθνική συνοχή, τόσο στη Βόρεια Ελλάδα, που πλήττεται ως εκ της γεωγραφικής θέσεως της περισσότερο, όσο και εν γένει για την πατρίδα μας γενικότερα.

Μετά βαθέος σεβασμού εν Χριστώ Αναστάντι

Ο Πρόεδρος της Α.Ε.Α.Θ.

† Ο Μητροπολίτης Κίτρους, Κατερίνης και Πλαταμώνος

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Καθηγητής

Πηγή: www.orthodoxianewsagency.gr